

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VIII./2019
Senát I

Nález:

spisová značka	I. ÚS 298/2018
populárny názov	návratové konanie - záujem maloletého dieťaťa
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	02.07.2019
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o právach dieťaťa čl. 12 ods. 1 Dohovor o právach dieťaťa čl. 12 ods. 2 Dohovor o právach dieťaťa čl. 3 ods. 1 Dohovor o právach dieťaťa čl. 3 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 Ústava Slovenskej republiky zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1
analytická právna veta	<p>Návrat dieťaťa nemá byť v prípadoch, keď je Haagsky dohovor aplikovateľný, nariadený automaticky alebo mechanicky a najlepší záujem dieťaťa musí byť posudzovaný v každom jednotlivom prípade a závisí od škály individuálnych okolností, konkrétne od veku a stupňa vyspelosti, prítomnosti alebo absencie rodičov, okolia a skúseností. Z procesného hľadiska majú príslušné orgány konať na základe úplného preskúmania celkovej rodinnej situácie a faktorov materiálnej, emocionálnej, zdravotnej, psychologickej a pod. povahy.</p> <p>V návratovom konaní sa teda vyžaduje preskúmanie najlepšieho záujmu dieťaťa v širšom kontexte ako len vo vzťahu k posúdeniu, či nie sú dané okolnosti podľa čl. 13, resp. čl. 20 Haagskeho dohovoru, teda výnimky z povinnosti nariadiť návrat. Tiež v zmysle platnej judikatúry ESJP je nutné vziať do úvahy najlepší záujem maloletého v súčasnej dobe (t. j. v čase rozhodovania súdu) skôr, než v čase únosu alebo doby považovaného návratu.</p> <p>Ústavný súd konštatoval porušenie práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že rozhodnutie všeobecného súdu je odôvodnené nedostatočne a zmätočne v tej časti, pokiaľ ide o jeho závery, že v danej veci nie je možné aplikovať výnimku z čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru. Všeobecné súdy sa totiž nezaoberali detailnejšie tou rozhodujúcou skutočnosťou, či návrat maloletého sťažovateľa do krajiny obvyklého pobytu by (ne)predstavoval pre dieťa nebezpečenstvo vzniku vážnej ujmy, a či bude naozaj v jeho najlepšom</p>

	záujme návrat do výlučného rodinného prostredia otca spolu so sťažovateľkou, keďže vzťahy medzi nimi boli už nezmieriteľné.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka a jej maloletý syn sa podanou ústavnou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 dohovoru a práv podľa čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa v spojení s namietaným porušením čl. 2 ods. 2 ústavy postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) a jeho uznesením z 22. marca 2018 (ďalej len "napadnuté uznesenie").</p> <p>Okresný súd na návrh otca maloletého (ďalej len "navrhovateľ") v konaní o návrat maloletého dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu uznesením z 9. októbra 2017 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“) nariadil návrat maloletého sťažovateľa do miesta jeho obvyklého pobytu, do Cyperskej republiky, vychádzajúc z § 178a a nasl. Občianskeho súdneho poriadku, čl. 1 ods. 2 ústavy a čl. 1 písm. a), čl. 3 a čl. 13 písm. a) a b) Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí, ktorý bol 25. októbra 1980 prijatý v Haagu (ďalej len „Haagsky dohovor“).</p> <p>Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu z 9. októbra 2017 odvolanie, namietajúc znemožnenie jej procesných práv nesprávnym procesným postupom súdu, nevykonanie dôkazov, nesprávne skutkové zistenia a následne nesprávne právne posúdenie veci. Namietala najmä nezohľadnenie čl. 13 písm. a) a b) Haagskeho dohovoru a s poukazom na dôvody, pre ktoré opustila Cyprus (násilnícke správanie navrhovateľa), vytýkala okresnému súdu, že nedostatočne zohľadnil záujem maloletého dieťaťa.</p> <p>Krajský súd napadnutým uznesením odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pričom sa podľa § 387 ods. 2 CSP v odôvodnení napadnutého rozhodnutia „obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody“, keď na námietky sťažovateľky vznesené v odvolaní zdôraznil, že krajinou obvyklého pobytu maloletého je Cyprus, kde maloletý žil v spoločnej domácnosti s obidvomi rodičmi až do príchodu na územie Slovenskej republiky z dôvodu plánovanej dovolenky.</p>
z odôvodnenia	<p>K namietanému základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu</p> <p>Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. IV. ÚS 77/02).</p> <p>Ústavnosť konaní pred orgánom verejnej moci predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu predmetného konania. Ústavný súd v tomto smere osobitne pripomína objektivitu takeého postupu orgánu verejnej moci (m. m. II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa, ktorej nebezpečenstvo spočíva v potenciálnom uplatnení ničím</p>

(objektívne) nepodloženej úvahy orgánu verejnej moci bez akýchkoľvek objektívnych limitov, ktoré sú v podmienkach právneho štátu okrem iného garantované zákonnými spôsobmi zisťovania skutkového základu pre rozhodnutie.

Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných a pritom legálnych zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje (musí obsahovať) aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich uplatnenia v súlade s procesnými predpismi.

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že neodmysliteľnou súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou. K porušeniu základného práva na súdnu ochranu by došlo predovšetkým vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 35/98), ale tiež v prípade, ak by rozhodnutie všeobecného súdu bolo prejavom zjavnej svojvôle pri výklade a aplikácii právnej normy, alebo ak by rozhodnutie bolo nedostatočne odôvodnené (m. m. IV. ÚS 296/09). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia musí dávať odpoveď na všetky relevantné okolnosti predložené účastníkmi konania (m. m. II. ÚS 122/05).

Právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru obsahuje dve zložky, a to jednak „právo na prístup k súdu“, t. j. právo obrátiť sa na súd na vymoženie či ochranu subjektívneho práva, a jednak právo na určitú kvalitu procesu, ktorá je zabezpečená celou radou inštitucionálnych a procesných záruk. Právo na spravodlivý proces je tak samostatné subjektívne verejné právo voči štátu na poskytnutie právnej ochrany v takom procese, ktorý maximálne garantuje spravodlivý výsledok.

Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Všeobecný súd musí vychádzať z toho, že súdy majú poskytovať v súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu (III. ÚS 72/2010). Zistené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v ústave (obdobne m. m. III. ÚS 132/2018).

Predmetom ústavnej sťažnosti sú námietky sťažovateľky, ktoré v podstatnom spočívajú najmä v tom, že závery krajského súdu v napadnutom uznesení sú nedostatočné, a najmä „formálne, bez podrobného skúmania okolností, ktoré svedčia v prospech použitia čl. 13 písm. b) Dohovoru...“.

Z tohto hľadiska ústavný súd preskúmal sťažnostné argumenty a na ten účel si vyžiadal aj súdny spis okresného súdu. Po jeho preštudovaní konštatuje, že všeobecné súdy (krajský súd a okresný súd) sa nevysporiadali s rozporuplnými

tvrdzeniami účastníkov konania adekvátnym a dostatočným spôsobom.

Ku krajine obvyklého pobytu maloletého sťažovateľa

Právny záver okresného súdu o určení krajiny obvyklého pobytu, ktorým bol Cyprus, potvrdil aj krajský súd. Východiskovou premisou bolo konštatovanie, že rodičia maloletého sťažovateľa žili v manželskom zväzku a v spoločnej domácnosti do apríla 2017 na Cypre, keď sťažovateľka opustila s maloletým sťažovateľom krajinu obvyklého pobytu, a dočasný súhlas navrhovateľa s vycestovaním si neskôr svojvoľne zmenila na trvalé opustenie bydliska, preto trvalé premiestnenie dieťaťa na územie Slovenska a jeho následné zadržiavanie matkou bolo potrebné považovať všeobecnými súdmi za neoprávnené (m. m. III. ÚS 227/2017).

Na druhej strane je potrebné uviesť, že pred uzavretím manželstva v júli 2014 a ani po ich zoznámení v roku 2012 sťažovateľka ešte nežila s navrhovateľom v spoločnej domácnosti, ako to tvrdil navrhovateľ v návrhu, pretože sťažovateľka študovala denné štúdium na strednej škole na Slovensku. Takisto maloletý sťažovateľ sa narodil v roku 2013 na Slovensku, kde sa potom o neho takmer pol roka starala sťažovateľka výlučne sama. Nemenej dôležitou okolnosťou je aj to, že maloletý sťažovateľ má slovenské štátne občianstvo a so sťažovateľkou sa presťahoval do Cyperskej republiky až po šiestich mesiacoch od narodenia (jún 2014). Okrem toho pravidelne raz do roka spolu so sťažovateľkou približne na mesiac navštevoval aj Slovensko ako svoju rodnú krajinu.

Napriek týmto okolnostiam, ktoré všeobecné súdy nevyhodnocovali, však právny záver konajúcich súdov o tom, že Cyprus bol v relevantnom čase krajinou obvyklého pobytu maloletého sťažovateľa, je možné akceptovať a ústavný súd ho nepovažuje v tejto časti za arbitrárny alebo zjavne neodôvodnený.

K najlepšiemu záujmu maloletého dieťaťa

V súvislosti s cieľom a účelom Haagskeho dohovoru je tiež relevantná judikatúra, podľa ktorej „návrät dieťaťa nemá byť v prípadoch, keď je Haagsky dohovor aplikovateľný, nariadený automaticky alebo mechanicky a najlepší záujem dieťaťa musí byť posudzovaný v každom jednotlivom prípade a závisí od škály individuálnych okolností, konkrétne od veku a stupňa vyspelosti, prítomnosti alebo absencie rodičov, okolia a skúseností. Z procesného hľadiska má národný orgán konať na základe úplného preskúmania celkovej rodinnej situácie a faktorov materiálnej, emocionálnej, zdravotnej, psychologickej a pod. povahy.“ (rozsudok ESĽP č. 41615/07, Neulinger a Shuruk v. Švajčiarsko zo 6. 7. 2010).

Uvedené naznačuje, že ESĽP vyžaduje preskúmanie najlepšieho záujmu dieťaťa v širšom kontexte ako len vo vzťahu k posúdeniu, či nie sú dané okolnosti podľa čl. 13, resp. čl. 20 Haagskeho dohovoru, teda výnimky z povinnosti nariadiť návrat. Tiež v zmysle platnej judikatúry ESĽP je nutné vziať do úvahy najlepší záujem maloletého v súčasnej dobe (t. j. v čase rozhodovania súdu) skôr, než v čase únosu alebo doby považovaného návratu.

Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu, v ktorom sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu v takej mimoriadne citlivej veci, je odôvodnené nedostatočne a zmätočne v tej časti, pokiaľ ide o jeho závery, že v danej veci nie je možné aplikovať výnimku z čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru. K tomu okresný súd uviedol: „Podľa uvedeného článku súd nie je povinný nariadiť návrat, ak by bolo dieťa vystavené fyzickej alebo duševnej ujme alebo ak by sa dostalo do neznesiteľnej situácie. Nariadenie rozširuje povinnosť nariadiť návrat dieťaťa aj na prípady, kedy by dieťa mohlo byť vystavené takejto ujme, ale napriek tomu je preukázané, že orgány v členskom štáte pôvodu vykonali alebo sú pripravené vykonať primerané

opatrenia na zabezpečenie ochrany dieťaťa po návrate. Súd musí tento aspekt posúdiť na základe okolností daného prípadu. Nestačí, že v členskom štáte pôvodu takýto postup na ochranu dieťaťa existuje, ale musí byť preukázané, že orgány v členskom štáte pôvodu prijali konkrétne opatrenia na ochranu daného dieťaťa.“ (čiže okresný súd poprel týmto konštatovaním sám seba bez bližšieho vyhodnotenia a preukázania týchto skutočností, pozn.).

Krajský súd k záverom okresného súdu síce správne konštatoval, „že je v najlepšom záujme maloletého žiť a vyrastať v blízkom a pravidelnom kontakte s oboma rodičmi v mieste jeho obvyklého pobytu...“, ale na druhej strane vec tiež neposúdil v tomto smere komplexne, keďže ani dohovorom požadovaná rýchlosť konania nemôže byť na ujmu právam maloletého sťažovateľa.

Všeobecné súdy sa totiž nezaoberali detailnejšie tou rozhodujúcou skutočnosťou, či návrat maloletého sťažovateľa do krajiny obvyklého pobytu by (ne)predstavoval pre dieťa nebezpečenstvo vzniku vážnej ujmy, a či bude naozaj v jeho najlepšom záujme návrat do výlučného rodinného prostredia otca spolu so sťažovateľkou, keďže vzťahy medzi nimi boli už nezmieriteľné.

Ústavný súd konštatuje, že všeobecné súdy, rovnako aj ústavný súd sú v tomto prípade viazané haagskym dohovorom, ako aj inými dohovormi. Pri výklade príslušných ustanovení uvedených medzinárodných zmlúv musia postupovať tak, aby sa nedostali do vzájomnej kolízie.

Najlepší záujem dieťaťa v návratovom konaní je vždy prvoradý. K naplneniu tohto účelu haagsky dohovor vychádza z vyvrátiteľnej domnienky, že návrat dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu je pri neoprávnenom premiestnení dieťaťa alebo jeho neoprávnenom zadržaní v krajine únosu (alebo tretej krajine) v najlepšom záujme dieťaťa (keďže miestom obvyklého pobytu dieťaťa je miesto, kde má dieťa rodinné, sociálne, osobnostné a kultúrne zázemie a väzby), s výnimkou tých prípadov, na ktoré pamätajú čl. 12, čl. 13 a čl. 20 Haagskeho dohovoru. Všeobecné súdy v tejto veci dospeli k záveru, že v danej veci nie je možné aplikovať čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru, ale adekvátne a komplexne svoje rozhodnutie v tomto smere neodôvodnili, pokiaľ ide riadne skúmanie podmienok, či by bol návrat dieťaťa predovšetkým v jeho najlepšom záujme, berúc do úvahy osobitné okolnosti prednesené účastníkmi v návratovom konaní.

Je nesporné tiež to, že si nevyžiadali od cyperských orgánov správu o pomeroch otca dieťaťa a jeho sťažovateľkou uvádzanej neschopnosti starať sa samostatne o dieťa a neskúmali ani to, či v krajine návratu sú pre sťažovateľku a maloletého sťažovateľa presvedčivo poskytované primerané záruky a v prípade známeho rizika sú zavedené konkrétne ochranné opatrenia. Aj ESĽP pripúšťa také rozhodnutia, že podmienky pred návratom je potrebné skúmať podrobnejšie, ak si to vyžadujú osobitné okolnosti prípadu.

Posúdiť najlepší záujem dieťaťa v každom jednotlivom prípade je teda primárne úlohou vnútroštátnych orgánov, ktoré často majú výhodu priameho kontaktu s dotknutými osobami. Preto majú určitú mieru voľnej úvahy, avšak ESĽP preskúmava podľa dohovoru rozhodnutia, ktoré tieto orgány prijali pri výkone takejto právomoci. Článok 8 obsahuje aj procesné záväzky a vnútroštátny rozhodovací proces musí byť spravodlivý a umožniť všetkým zúčastneným sa k veci plne vyjadriť. Vnútroštátne súdy však musia dôkladne preskúmať celú rodinnú situáciu (faktory skutkové, citové, psychologické, materiálne či zdravotné) a urobiť vyvážené a rozumné posúdenie dotknutých záujmov a pritom mať neustále na pamäti nájdenie najlepšieho riešenia pre dieťa.

Je dôležité zvýrazniť, že hoci v právnej teórii neexistuje definícia najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa pre rozmanitosť života, prax ukazuje množstvo dôvodov, ktoré treba súdmi vyhodnotiť, aby bolo správne rozhodnuté v konečnom dôsledku o tom, či je v najlepšom záujme dieťaťa vrátiť sa do krajiny

obvyklého pobytu. Ústavný súd poukazuje v tejto súvislosti aj na všeobecný komentár č. 14 (2013) o práve dieťaťa na prvoradé zohľadnenie jeho alebo jej najlepšieho záujmu (čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa), vydaný 29. mája 2013 Organizáciou Spojených národov, Výborom pre práva dieťaťa, v časti V – Implementácia: posúdenie a určenie najlepšieho záujmu dieťaťa, písm. A, bod 48: „Posúdenie a určenie najlepšieho záujmu je jedinečnou konnosťou, ktorú je treba uskutočniť v každom jednom prípade vo svetle konkrétnych okolností každého dieťaťa alebo skupiny detí, či detí všeobecne.“ Medzi tieto okolnosti možno zaradiť konkrétne primeranú starostlivosť po návrate zabezpečovaných stravovaním, zdravotnou starostlivosťou a bývaním dieťaťa, bezpečie, ochranu duševnej, telesnej a citovej integrity dieťaťa a podobne.

Všeobecné súdy sa detailnejšie v tomto smere teda nezaoberali tým, či by bolo naozaj v najlepšom záujme maloletého sťažovateľa vrátiť sa do Cyperskej republiky. Sťažovateľka namietala, že sa už nemôže vrátiť do spoločnej domácnosti k navrhovateľovi, a otec by sa o neho nedokázal sám postarať. Tiež by bolo problematické z jej strany zabezpečovať potreby maloletého dieťaťa po ich návrate už za sťažených podmienok bez zodpovedajúceho bývania, a tiež príjmu, keďže jej vzťahy s navrhovateľom boli vážne narušené. Otec maloletého sťažovateľa nemal ani určenú právnu povinnosť platiť výživné a nemá ju ani dnes po viac ako dvoch rokoch od odchodu sťažovateľky, čiže celá starostlivosť o maloletého sťažovateľa by bola iba na nej. Súčasne maloletý sťažovateľ neovláda podľa sťažovateľky aktívne a dobre grécky jazyk, ktorý je potrebný pre jeho adaptáciu a začlenenie do prostredia, kde žije jeho otec, a predtým tam ešte nechodil ani do predškolského zariadenia. Spornou skutočnosťou sa javí aj to, ako by prípadne navrhovateľ participoval na jeho každodennej starostlivosti, keď jeho prístup pri výchove syna, ako to uvádzala sťažovateľka, bol povrchný a nedbanlivý. Maloletý sťažovateľ bol navyše citovo veľmi naviazaný na sťažovateľku, ktorá s ním trávila všetky voľné chvíle nielen na Cypre, ale aj počas dovolení na Slovensku, a aj v čase jej neprítomnosti, keď začala príležitostne pracovať, sa o maloletého sťažovateľa starala iba matka navrhovateľa, keďže navrhovateľ s tým nemal žiadne skúsenosti.

V neposlednom rade všeobecné súdy nezisťovali názor maloletého sťažovateľa v súvislosti, či sa chce vrátiť k navrhovateľovi. Aj keď vyslovený názor nie je v tomto prípade arbitráry, na druhej strane však krajský súd ústavne akceptovateľným spôsobom už nijako bližšie nevysvetlil v bode 21, prečo sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie vo vzťahu k sťažovateľkou požadovanému výsluchu maloletého sťažovateľa a v tomto smere jej naozaj nedal na odvoláciu námietku žiadnu konkrétnu odpoveď. Bolo by preto vhodné, aby sa krajský súd v ďalšom konaní zaoberal aj možnosťou vypočutia maloletého sťažovateľa, avšak už nie prostredníctvom procesného opatrovníka.

Krajský súd, rešpektujúc citovanú judikatúru EŠLP, ústavného súdu a svoju vlastnú, by mal svoje ďalšie rozhodnutie založiť práve na uvedených okolnostiach prípadu, ktoré kladú na tento aspekt konania podstatný význam. Ústavný súd, sumarizujúc dosiaľ uvedené, dospel k záveru, že v posudzovanej veci krajský súd pri zisťovaní skutkového stavu nezohľadnil požiadavky vyplývajúce z aktuálnej judikatúry EŠLP, ako i požiadavky na dôslednú ochranu práv maloletých detí a na tomto zjavne nedostatočnom základe formuloval v napadnutom uznesení také skutkové a právne závery, ktoré sú z ústavného hľadiska neakceptovateľné a neudržateľné, a preto majú za následok porušenie základného práva sťažovateľky a maloletého sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru.

Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za potrebné dodať (bez toho, aby sa zaoberal bližšie ďalšími námietkami sťažovateľky, ktoré nepovažoval z ústavného hľadiska za rozhodujúce), že správanie navrhovateľa a sťažovateľky v konečnom dôsledku ubližuje predovšetkým maloletému sťažovateľovi. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že ich vzťahy neboli harmonické, čo vyvrcholilo odchodom sťažovateľky aj s maloletým sťažovateľom z Cypru a od toho času sa tieto vzťahy zjavne neurovnali, naopak,

<p>sťažovateľka aj navrhovateľ sa navzájom vystavujú trestnému stíhaniu, navrhovanú dohodunakonec neuzavreli, a každý z nich má zrejme iného partnera.</p> <p>Nemožno ponechať bez povšimnutia, že sťažovateľka má nesporný podiel na neoprávnenom premiestnení maloletého sťažovateľa z krajiny obvyklého pobytu do jeho rodnej krajiny, keď tak urobila bez výslovného súhlasu navrhovateľa na trvalé presťahovanie, pričom skutočnosti o jeho násilnom správaní neboli ňou dostatočne v konaní preukázané a zostali len v polohe tvrdenia. Teraz komplikuje vec aj narodenie ďalšieho dieťaťa sťažovateľky, čo ústavnému súdu zamlčala, a tento sa o tom dozvedel až z vyjadrenia navrhovateľa.</p> <p>Na adresu navrhovateľa ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že tento síce v konaní pred ústavným súdom tvrdí, že pociťuje značnú ujmu na svojich rodičovských právach, na druhej strane však konkrétny záujem o osobné stretnutie s maloletým sťažovateľom nikdy dostatočným spôsobom neprejavil a dva roky ho nepodporoval ani materiálne (čo nepoprel ani jeho právny zástupca, len uviedol, že to nie je predmetom tohto konania, pozn.) a postupne v priebehu konania ochaboval dokonca aj jeho záujem o komunikáciu so synom prostredníctvom internetu. Ani raz sa ho nepokúsil navštíviť, takže nemôže s istotou tvrdiť, že sťažovateľka mu v stretávaní sa so synom bráni. Tieto skutočnosti teda nesvedčia o ozajstnom, resp. reálnom záujme navrhovateľa o maloletého sťažovateľa.</p> <p>Preto by podľa názoru ústavného súdu najlepším riešením v danej veci bolo uzavretie dohody medzi rodičmi maloletého sťažovateľa a doriešiť v čo najkratšom čase rodičovské vzťahy k nemu a tiež sa dohodnúť na možnosti pravidelného styku navrhovateľa s maloletým sťažovateľom. Aj keď ústavný súd nemôže prejednávať nové rozhodnutie všeobecných súdov, hoci sa nariadením návratu maloletého sťažovateľa urobilo zadosť právu, ako už bolo uvedené, skutočný záujem maloletého dieťaťa nemožno opomenúť, čo si musia uvedomiť predovšetkým rodičia a zároveň si musia položiť aj otázku, kto a čo sa získa návratom maloletého sťažovateľa do „krajiny jeho obvyklého pobytu“?</p> <p>K namietanému porušeniu práv maloletého sťažovateľa podľa čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho napadnutým uznesením</p> <p>Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv maloletého podľa čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa sa ústavný súd však riadil princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preskúmané (IV. ÚS 303/04, V. ÚS 64/2010, IV. ÚS 100/2014), ktorý vyplýva z jeho subsidiárneho postavenia pri ochrane základných práv a slobôd.</p> <p>Ústavný súd v súvislosti s namietaným porušením čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa odkazuje na svoje uznesenie sp. zn. II. ÚS 596/2014 z 30. septembra 2014, v ktorom uviedol, že na úrovni doktríny medzinárodného práva, ako aj na úrovni samotnej Organizácie Spojených národov prevládol (dnes už konštantný) právny názor, že medzi články Dohovoru o právach dieťaťa, ktoré upravujú všeobecné zásady/princípy (general principles), a nie sú priamo vykonateľné, ale je potrebné tieto zásady inkorporovať do príslušnej vnútroštátnej legislatívny a aplikačnej praxe, možno zaradiť najmä čl. 2, čl. 3, čl. 6 a čl. 12 (pozri HODGKIN, R., NEWELL, P. Implementation Handbook for the Convention on the Rights of the Child. Fully revised third edition. Ženeva : UNICEF Regional Office for Europe, 2007, p. 39, 83, 158; k tomu porov. aj Committee on the Rights of the Child: General Comment No. 5, CRC/GC/2003/5, body 19, 20 a 22). Naopak, k priamo vykonateľným právnym normám Dohovoru o právach dieťaťa je možné zaradiť napr. čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2, čl. 13, čl. 16 a pod.</p>

	<p>V tejto súvislosti ústavný súd už po vyslovení porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepovažoval prípadne vysloviť aj porušenie označených namietaných práv podľa čl. 8 dohovoru a obdobne ústavný súd nevyhovел ani námietke porušenia základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, kde sa riadil tiež princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecných súdov. Zrušením napadnutého uznesenia sa otvára priestor na to, aby sa krajský súd v ďalšom konaní sám vysporiadal s ochranou uvedených práv podoprených ústavnými princípmi, ktoré sú imanentnou súčasťou základných práv a slobôd.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Základné právo sťažovateľky a jej maloletého syna sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Krajského súdu v Košiciach a jeho uznesením z 22. marca 2018 porušené bolo.</p> <p>Uznesenie Krajského súdu v Košiciach 22. marca 2018 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.</p> <p>Ústavný súd priznal sťažovateľke a jej maloletému synovi náhradu trov konania a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovел.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	ESLP - rozsudok č. 41615/07, Neulinger a Shuruk v. Švajčiarsko zo 6. 7. 2010
súvisiace právne predpisy	Dohovor o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
klúčové slová	dieťa-obvyklý pobyt práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu maloletý-záujem dieťaťa opatrovník práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces maloletý-obvyklý pobyt judikatúra

Uznesenie:

spisová značka	I. ÚS 302/2019
populárny názov	obnova konania v trestnom konaní
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	02.07.2019
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Účelom obnovy konania nie je revízia pôvodného konania čo do verifikácie a prehodnocovania už vykonaných (a obsahovo nezmenených) dôkazov či skutočností, na základe ktorých bol ustálený skutkový stav súdom v pôvodnom konaní, ani preskúvanie vecnej správnosti rozhodnutia, či zákonnosť postupu súdu vo vzťahu k obhajobe. Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku, pre ktorý zákon taxatívne (t. j. konečným výpočtom) stanovuje dôvody charakteristické svojou rigoróznosťou kvôli ich možnému zásahu do stability a nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia, je odstrániť nedostatky skutkového charakteru spočívajúce najmä v neúplnosti

	<p>zhromaždených skutočností a dôkazov, na ktorých je právoplatné rozhodnutie postavené.</p> <p>Nie je vylúčené, že skutok fyzickej osoby naplní tak skutkovú podstatu trestného činu daňového, ako aj správneho deliktu podľa § 154 zák. č. 563/2009 Z. z. o správe daní (Daňový poriadok). V takomto prípade čin (skutok) fyzickej osoby môže byť sankcionovaný tak Trestným zákonom (ako trestný čin), ako aj Daňovým poriadkom (správny delikt). V nadväznosti na uvedené súd prvého stupňa správne poznamenal, že daňové konanie a trestné konanie majú svoje špecifiká, pričom tieto jednotlivé konania sú samostatné, navzájom sa dopĺňajú avšak sú na sebe nezávislé.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ žiadal podaním zo dňa 18. októbra 2018 doručeným špecializovanému trestnému súdu o povolenie obnovy konania, v ktorom bol rozsudkom z 23. januára 2014 uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho zločinu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 4 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) v jednočinnom súbehu s pokračovacím trestným činom neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 4 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody na 11 rokov a uložený peňažný trest v sume 100 000 €.</p> <p>Dôvodom, pre ktorý sťažovateľ o obnovu konania požiadal, bola skutočnosť, že špecializovaný trestný súd „sa pri rozhodovaní v predmetnej veci opieral o dôkazy - daňové konania, výsledkom ktorých boli protokoly Daňového úradu Kráľovský Chlmec, ktoré sú v zmysle právnych predpisov nepoužiteľné nielen v daňových, ale aj v trestných konaniach z dôvodu, že uplynula v zmysle zákona lehota dlhšia ako jeden rok od začatia daňového konania, kedy mala byť daňová kontrola ukončená“.</p> <p>Špecializovaný trestný súd žiadosť sťažovateľa o povolenie obnovy konania uznesením zo 17. decembra 2018 zamietol, lebo nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku.</p> <p>Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ podal sťažnosť, ktorú Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo 6. marca 2019 zamietol.</p> <p>Predmetom sťažnosti je namiatané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením špecializovaného trestného súdu zo 17. decembra 2018 a uznesením najvyššieho súdu zo 6. marca 2019, ku ktorému malo dôjsť nevyhovením návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania napriek tomu, že podľa jeho názoru zákonné podmienky k tomu boli splnené.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namiatanému porušeniu označených práv uznesením špecializovaného trestného súdu zo 17. decembra 2018</p> <p>Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.</p> <p>Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci</p>

na jej prerokovanie (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

Napadnutým rozhodnutím je uznesenie špecializovaného trestného súdu zo 17. decembra 2018. Z ústavnej sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok – sťažnosť, o ktorej bol oprávnený a aj povinný konať a rozhodnúť v zmysle ustanovení Trestného poriadku najvyšší súd a v prípade zistenia, že súd prvého stupňa neprípustne zasiahol do základných práv alebo slobôd sťažovateľa, týmto poskytnúť adekvátnu ochranu. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu zo 6. marca 2019

Ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zo 6. marca 2019 z hľadiska tvrdeného zásahu do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu.

Najvyšší súd v napadnutom uznesení v podstatnom uviedol: "Pri posudzovaní, či sú splnené podmienky pre povolenie obnovy konania v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku, súd rozhodujúci o návrhu postupuje v dvoch na seba naväzujúcich etapách: v prvom rade hodnotí návrh na obnovu konania z hľadiska, či sú v ňom uvádzané také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli skôr, teda v pôvodnom konaní alebo v konaní o predchádzajúcich návrhoch na povolenie obnovy konania, súdu známe. Skutočnosťou súdu skôr neznámou sa pritom rozumie objektívne existujúci jav, ktorý nie je v tej istej veci dôkazom, ale ktorý môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu veci v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, alebo rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva konštatujúce porušenie základných ľudských práv alebo slobôd obvineného bez možnosti nápravy jeho negatívnych dôsledkov (§ 394 ods. 4 Trestného poriadku). Novým dôkazom je dôkaz, ktorý nebol zahrnutý do pôvodného konania, t. j. nebol v konaní vôbec uplatnený alebo vykonaný, prípadne ak takýto dôkaz bol síce v pôvodnom konaní vykonaný, avšak po právoplatnosti rozhodnutia nadobudol nový obsah (R 72/1980). Po zistení, že o takéto skutočnosti alebo dôkazy ide, prichádza do úvahy hodnotenie súdu v tom smere, či by tieto mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami alebo dôkazmi skôr známymi viesť k inému procesnému výsledku, ako je pôvodný právoplatný rozsudok (druhá etapa). Až v prípade, že sú kumulatívne splnené obe uvedené podmienky, súd môže obnovu konania v zmysle citovaného ustanovenia povoliť, v opačnom prípade návrh na obnovu konania zamietne pre nesplnenie zákonných predpokladov. Dôvodom obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku teda nemôže byť každá nová skutočnosť alebo nový dôkaz, o ktorých sa súd dozvie, ale len tie kvalifikované, teda také, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie o vine a treste, pričom toto posúdenie je výlučne úlohou rozhodujúceho súdu. Samotné tvrdenie osoby, ktorá podala návrh na povolenie obnovy konania, nie je pre takéto zásadné rozhodnutie postačujúce a súd ani nie je povinný vydať rozhodnutie v súlade s jeho právnymi názormi (I. ÚS 50/04) alebo hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). V posudzovanej veci prvostupňový súd správne postupoval, keď po dokazovaní na verejnom zasadnutí zistil, že nie sú splnené zákonné podmienky na povolenie obnovy konania. Odsúdený... v návrhu na povolenie obnovy konania uviedol, že bol odsúdený aj na základe dôkazov z daňového konania, výsledkom ktorých boli protokoly Daňového úradu Kráľovský Chlmec napriek tomu, že tieto boli v zmysle platných právnych predpisov nepoužiteľné nielen v daňových konaniach, ale aj v trestných konaniach z dôvodu, že uplynula lehota dlhšia ako jeden rok od začatia daňového konania, v ktorej mali byť tieto konania ukončené."

Najvyšší súd dodal, že "účelom obnovy konania nie je revízia pôvodného

konania čo do verifikácie a prehodnocovania už vykonaných (a obsahovo nezmenených) dôkazov či skutočností, na základe ktorých bol ustálený skutkový stav súdom v pôvodnom konaní, ani preskúmanie vecnej správnosti rozhodnutia (R 6/1997), či zákonnosť postupu súdu vo vzťahu k obhajobe (R 35/1988). Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku, pre ktorý zákon taxatívne (t. j. konečným výpočtom) stanovuje dôvody charakteristické svojou rigoróznosťou kvôli ich možnému zásahu do stability a nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia, je odstrániť nedostatky skutkového charakteru spočívajúce najmä v neúplnosti zhromaždených skutočností a dôkazov, na ktorých je právoplatné rozhodnutie postavené.

Záverom najvyšší súd považuje za potrebné poukázať na Dohovor, ktorý v čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 nezakazuje, aby konanie v rámci ktorého sú ukladané tresty, bolo rozdelené do rôznych fáz a v ich rámci potom boli postupne alebo paralelne ukladané rôzne sankcie za protiprávne konanie majúce trestnoprávnu povahu. V aplikačnej praxi sa možno stretnúť s prípadmi, keď skutok fyzickej osoby naplní tak skutkovú podstatu trestného činu daňového, ako aj správneho deliktu podľa § 154 zák. č. 563/2009 Z. z. o správe daní (Daňový poriadok). V takomto prípade čin (skutok) fyzickej osoby môže byť sankcionovaný tak Trestným zákonom (ako trestný čin), ako aj Daňovým poriadkom (správny delikt). Vid' rozsudok Veľkej komory EŠLP vo veci A. a B. v. Nórsko, z 15. novembra 2016). V nadväznosti na uvedené súd prvého stupňa správne poznamenal, že daňové konanie a trestné konanie majú svoje špecifiká, pričom tieto jednotlivé konania sú samostatné, navzájom sa dopĺňajú avšak sú na sebe nezávislé.

Z konštatovaných skutočností vyplýva, že Špecializovaný trestný súd Pezinok správne postupoval, keď na verejnom zasadnutí zamietol návrh na obnovu konania.“

Výkladom ustanovenia § 394 ods. 1 Trestného poriadku najvyšší súd (rovnako ako prvostupňový súd) sťažovateľovi jasne vysvetlil podmienky povolenia obnovy konania, teda pojem nového dôkazu a s ním súvisiaci rozsah dôkazného procesu v rámci konania o návrhu na povolenie obnovy konania. Následne, popisujúc priebeh konania v znení korešpondujúcom s obsahom odôvodnenia prvostupňového súdu, skonštatoval, že záver vyjadrený v podrobnom odôvodnení rozhodnutia špecializovaného trestného súdu bol zákonný. Najvyšší súd tak kvalifikoval rozhodnutie špecializovaného trestného súdu ako vecne správne a zákonné.

Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu v spojení s rozhodnutím špecializovaného trestného súdu obsahuje dostatočne podrobnú a zároveň logickú právnu úvahu vychádzajúcu z hmatateľných faktov, v rámci ktorej boli priebeh (dĺžka a rozsah) a výsledky sťažovateľom konkrétne označených daňových konaní vyhodnotené ako také, ktorými sa všeobecné súdy už v pôvodnom konaní na oboch stupňoch zaoberali, čiže neboli to dôkazy súdu skôr neznáme, a ktoré ani neboli podkladom pre ustálenie skutkového stavu v predmetnej trestnej veci. Je potrebné pripomenúť, že v danom konaní nebolo povinnosťou konajúcich súdov a priori prijať sťažovateľom ponúknuté dôkazy a osvojiť si ich vyhodnotenie z pohľadu sťažovateľa, povinnosť konajúcich súdov sa obmedzovala na posúdenie závažnosti, resp. kvality týchto dôkazov, a na následnú formuláciu odpovede, prečo tieto dôkazy súdy nepovažovali za také, ktoré by spĺňali parametre tzv. nových skutočností alebo dôkazov.

Ústavný súd pre úplnosť poznamenáva, že v rámci jemu zverených právomocí nebolo jeho úlohou odpovedať na otázku, či obnova konania vo veci sťažovateľa mala alebo nemala byť povolená; jeho úloha spočívala v posúdení skutočností, či sa záver konajúcich súdov o zamietnutí návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania opieral o náležite prezentované dôvody ideovo zodpovedajúce zmyslu a podstate použitej právnej úpravy. V danom prípade to tak bolo.

	<p>Uznesenie najvyššieho súdu teda zodpovedá požiadavkám kladeným konštantnou judikatúrou ústavného súdu na odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov, a ústavný súd preto konštatuje kvalitu jeho rozhodnutia ako súladnú s obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy.</p> <p>Podľa judikatúry ústavného súdu ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd považuje takúto ústavnú sťažnosť za zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).</p> <p>K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu zo 6. marca 2019</p> <p>Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že kritériom aplikovateľnosti tohto ustanovenia dohovoru je materiálna povaha predmetu konania. Použitie uvedeného článku dohovoru prichádza do úvahy iba v prípade, že ide o konanie, v ktorom sa rozhoduje o občianskych právach alebo záväzkoch, prípadne o oprávnenosti trestného obvinenia. Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci, a taktiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako tak ani povaha strán konania, resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide.</p> <p>Neprichádza preto do úvahy, aby ústavný súd napadnutý postup najvyššieho súdu a jeho rozhodnutie mohol kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inými slovami, v prípade rozhodovania všeobecných súdov o povolení obnovy konania podľa § 398 a nasl. Trestného poriadku vrátane zohľadnenia zákonných podmienok tento postup umožňujúcich podľa § 393 a nasl. Trestného poriadku nejde o typ súdneho konania spadajúceho pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy. Ochrany práv obsiahnutých v čl. 6 dohovoru je možné domáhať sa až v obnovenom konaní, t. j. po tom, ako bolo príslušným všeobecným súdom právoplatne rozhodnuté o povolení obnovy konania.</p> <p>Ústavná sťažnosť sťažovateľa je teda v tejto časti nezlučiteľná ratione materiae s čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ju bolo potrebné podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmieta.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	NS SR: R 72/1980; R 6/1997; R 35/1988 ESĽP: A. a B. v. Nórsko, z 15. novembra 2016
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov zákon č. 140/1961 Zb. trestný zákon v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	obnova konania-obnova konania v trestnom konaní dokazovanie-hodnotenie dôkazov dokazovanie-dokazovanie v trestnom konaní trestné konanie-obnova konania v trestnom konaní

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.